

Maatschappelijke prestatie: een nieuw verdienmodel

Pieter Jansen - directeur Wetenschappelijk Bureau bij Flynth en
hoogleraar controlling aan de Rijksuniversiteit Groningen

Verder:

De economische waarde van creditmanagement /
Transparantie van vermogen en schulden /
Tweede Kamerleden in debat over schuldenaanpak /

GDW

Oplossingen voor schuldeiser en schuldenaar

VOORJAAR 2021

inhoud.

4

De waarde van creditmanagement voor de economie

BLIK VAN BUTTEN:

Maatschappelijke prestatie: een nieuw verdienmodel

8

13

Waarom transparantie van vermogen en schulden belangrijk is

Column **7**
In het nieuws **18**
De economische waarde van incasseren **24**

16

Uit de praktijk:

Aanpak schulden bij studenten is maatwerk

20

Tweede Kamerleden vinden elkaar in debat 'Schulden in perspectief'

Van de hoofdredacteur

De eerste editie van GDW.magazine van 2021 ligt voor u. Sinds de vorige editie van november 2020 is er veel gebeurd. Terwijl corona ons dagelijks leven sterk bleef beïnvloeden, speelden in de politiek een aantal grote thema's. Zo verscheen half december het vernietigende rapport over de kinderopvangtoeslagenaffaire, waardoor het kabinet begin januari viel. Op 1 januari trad de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet in werking en inmiddels hebben we de Tweede Kamerverkiezingen achter de rug.

De politieke ontwikkelingen en thema's die we de afgelopen tijd in de media hebben kunnen volgen, hebben direct of indirect invloed op het werk van gerechtsdeurwaarders. Om met corona te beginnen; zorgpersoneel ontving een zeer verdiende zorgbonus, maar de vraag was of die ook onder een beslag op inkomsten mag vallen. In dit magazine vertelt Michaël Brouwer in zijn column over de renvooprocedure die de KBvG startte, waardoor er een antwoord kwam op deze vraag. In dit magazine ook aandacht voor een ander heet hangijzer: de compensatie van de gedupeerden van de kinderopvangtoeslagenaffaire. Hierbij zijn we samen met SNG, staatssecretaris Van Huffelen te hulp geschoten zodat er een praktische en werkbare oplossing kwam. Met VISH kunnen we de gedupeerden identificeren, het moratorium uitvoeren en krijgen de gedupeerden de toegezegde € 30.000.

Het zijn voorbeelden van de maatschappelijke rol die onze

beroepsgroep kan vervullen bij het vinden van oplossingen voor schuldenaar en schuldeiser. Die rol wordt ook onderkend in het interview met de adviseurs van Flynth. De maatschappelijke prestaties die gerechtsdeurwaarders leveren, zouden onderdeel van het verdienmodel van de beroepsgroep moeten worden, vinden ze. Dat hangt mede samen met de waarde die de creditmanagementsector als geheel heeft voor de Nederlandse economie. In dit nummer leest u meer over het onderzoek dat het Verbond van Creditmanagement Bedrijven hiernaar liet doen.

In aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen organiseerde de KBvG voor het eerst een verkiezingsdebat 'Schulden in perspectief'. We deelden daar onze visie en ideeën die de schuldenaanpak kunnen verbeteren. Kamerleden van de VVD, het CDA, D66 en de SP gingen met elkaar in debat over vier belangrijke thema's. In deze uitgave leest u een verslag.

Ten slotte wijs ik u graag nog op ons online position paper, waarin onze visie en standpunten rond de aanpak van wanbetalingen, schulden en schuldhulp zijn beschreven. Een van de punten hierin is transparantie van schulden en vermogen. Sjef van der Putten, gerechtsdeurwaarder en vicevoorzitter van de KBvG, vertelt in dit GDW.magazine waarom dit zo'n belangrijk thema is.

Genoeg leeswerk dus voor de komende tijd. Ik wens u daarbij veel plezier en inzichten toe.

Paul Otter
Hoofdredacteur GDW.magazine •

GDW.

COLOFON:

GDW.magazine is een uitgave van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). GDW.magazine verschijnt twee keer per jaar en wordt gratis toegezonden aan leden en relaties. Naast het magazine geeft de KBvG ook twee nieuwsbrieven uit: GDW.online en KBvG Nieuws van de Week. Voor aan- en afmeldingen en voor vragen kunt u terecht op [kbvg.nl/abonneren](mailto:kbvg@kbvg.nl) of stuur een e-mail naar kbvg@kbvg.nl

Redactie

Paul Otter (hoofdredacteur)
Leene Communicatie

Fotografie

Kees Winkelman (Jaap Luchies,
Jan Pop, Sjef van der Putten)
Eric Fecken (Michaël Brouwer)
Johan Zwart (Pieter Jansen)
Shutterstock (Uit de praktijk)
KBvG (verkiezingsdebat)

Vormgeving

Klare Koek

Druk

Opmeer bv

Prinses Margrietplantsoen 49
2595 BR Den Haag
070-890 35 30
kbvg@kbvg.nl

De waarde van creditmanagement voor de economie

Herman Peeters

Jan Pop

Goed creditmanagement is noodzakelijk voor de financiële of liquiditeitspositie en de continuïteit van een onderneming. Het Verbond van Credit Management Bedrijven (VCMB) – waar de KBvG lid van is - liet eerder door SEO onderzoek uitvoeren naar ‘De economische waarde van creditmanagement’. We spraken hierover met Herman Peeters, voorzitter van het VCMB en Jan Pop, creditmanager bij GGN en actief betrokken bij het onderzoek.

Creditmanagement is erop gericht om de risico's van het te laat of niet betalen van facturen te beheersen. De totale waardeketen van creditmanagement bestaat uit meerdere schakels (zie kader) en werkt van vóór de koop tot na de factuur (order to cash). Na de aankoop spelen vooral de schakels voor beheer en incasso van vorderingen een rol:

debiteurenbeheer, incassobureaus, incasso-advocaten en gerechtsdeurwaarders dragen hier bij aan het alsnog incasseren van niet-betaalde facturen.

Voor het onderzoek dat VCMB deed waren niet direct alle cijfers beschikbaar. Peeters: “We hebben gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Er is een analyse op basis van CBS-microdata gedaan, er is

een enquête onder de leden van het VCMB uitgevoerd en er zijn interviews met leden en gelieerde branche- en beroepsorganisaties, zoals de KBvG, afgenomen. Hieraan hebben we de informatie uit eerdere onderzoeken en publicaties – voornamelijk uit 2019 - toegevoegd. Met name voor het kwantificeren van het betalingsrisico van consumenten hebben we een schatting moeten maken, omdat daar geen volledig dekkende

informatiebron voor is. Hoewel de analyse gebaseerd is op de cijfers uit 2019, zijn ze nog steeds valide. Het geeft, zeker in het licht van de coronacrisis, inzicht in het belang van creditmanagement.”

Kredietrisico

Van de totale omzet van het Nederlandse bedrijfsleven van bijna € 1500 miljard wordt jaarlijks € 639 miljard euro geleverd op krediet. Hiervan bestaat € 539 miljard uit zakelijke (B2B) verkopen, factoring en kredietverzekeringen. De overige – naar schatting – € 100 miljard komt voort uit bestedingen van consumenten die achteraf gefactureerd krijgen en uit consumptieve kredieten.

Peeters: “Het totale kredietrisico dat bedrijven lopen, bedraagt ongeveer € 639 miljard. Daarvan wordt bijna een kwart – 23,6 procent, € 151 miljard – te laat betaald. Ten opzichte van het totaal moet ‘slechts’ een kleine twee procent (€ 12,8 miljard) als oninbaar worden afgeschreven. Dat lijkt relatief gezien mee te vallen, maar dit is wel te danken aan de inspanningen van de totale sector. Het laat zien dat als je het creditmanagementproces

‘Sociaal incasseren zorgt voor een beter resultaat’

Jan Pop

– hypothetisch gezien – uit zou schakelen, het percentage oninbare vorderingen vele malen hoger zou liggen. Dat leidt tot ongewenste situaties. De kosten om de risico's te beperken zullen schuldeisers dan uiteindelijk verdisconteren in hun prijzen of marges.”

De manier waarop schuldeisende partijen met kredietrisico's omgaan, is verschillend volgens Peeters. “Dat heeft met het type organisatie en de kennis over creditmanagement te maken. Rondom risico- en fraudeassessment hebben we daar de laatste tijd heel wat slechte voorbeelden van gezien, met name bij overheidsinstanties. Bij financiële dienstverleners, geldverstrekkers, en onze leden is die kennis wél op orde. Als creditmanagement hier aan de ‘voorkeur’ en in het beheer niet goed wordt gedaan, is het kredietrisico

vele malen groter en zal, in de regel, de schuldeiser voor de kosten opdraaien. Als de euro's van de onbetaalde rekeningen afgeboekt zouden worden, leidt dat uiteindelijk tot verlies, minder werkgelegenheid, minder innovatie, maar ook minder belastinginkomsten die niet meer ten goede komen aan de maatschappij.”

Data

Van alle te laat betaalde vorderingen belandt € 9,5 miljard (6,3% van € 151 miljard) bij incassobureaus en gerechtsdeurwaarders. Gerechtsdeurwaarders nemen hiervan meer dan de helft voor hun rekening (€ 5,3 miljard).

Peeters: “Het risico-assessment op financiële producten, zoals leningen, in Nederland is streng, strenger dan landen om ons heen. Dat is goed georganiseerd voor consumenten, bijvoorbeeld door de koppeling met het BKR. Maar we zien dat betalingsachterstanden juist ontstaan bij bestedingen in sectoren die niet gekoppeld zijn met het BKR. Dat is bij een derde van de consumentenbestedingen het geval. De top drie van ernstige betalingsachterstanden bestaat uit zorgverzekeringspremies, energiekosten en belastingen. Dat zijn kostenposten die meestal achteraf worden betaald. Maar potentieel zijn ook uitgaven aan huur en hypotheek betalingsrisico's. Bedrijven kunnen gebruik maken van kredietverlening en aanvullende diensten zoals kredietverzekeringen en factoring. We zien nu wel dat het voor hen door corona lastiger is geworden om krediet te verkrijgen, omdat de verwachte risico's moeilijker in te schatten zijn.

De waardeketen van creditmanagement

De creditmanagementsector probeert de risico's van kredietverlening in kaart te brengen en te beheersen. Handelsinformatiebureaus verzamelen en leveren kredietwaardigheidsinformatie aan hun klanten. Kredietverzekeraars verzekeren een deel van het risico op niet betaalde rekeningen. Factoraars bieden voorfinanciering van verzonden facturen en/of het geheel overnemen van het wanbetalersrisico. Incassobureau en gerechtsdeurwaarders specialiseren zich in het alsnog incasseren van niet-betaalde facturen. Daarnaast ondersteunt ook software bij de integratie van processen; dat vermindert de kans op fouten en verhoogt de efficiency van de keten.

Het complete onderzoek is op te vragen via www.vcmbwaardenonderzoek.nl

Kwijtschelden van schulden?

Het kabinet heeft private schuldeisers opgeroepen om hun uitstaande vorderingen bij slachtoffers van de kinderopvangtoeslagaffaire kwijt te schelen. Het VCMB kijkt hier anders tegenaan.

Peeters: “Waarom zou een private schuldeiser de pijn moeten voelen voor iets waarbij de overheid tien jaar lang fouten heeft gemaakt? De bedrijven in de sector hebben te goeder trouw producten en kredieten geleverd op basis van hun professionaliteit en de data die er beschikbaar was. Op voorhand zijn bedrijven niet op de hoogte gesteld van de gevallen. Als de overheid de data op de juiste manier had gebruikt, hadden bedrijven hier zeker rekening mee gehouden. Want de sector heeft er geen belang bij om die verliezen te pakken.”

”Volgens Peeters ligt er een grote uitdaging voor schuldeisers en creditmanagement als het om het gebruik van data gaat. “Het is de vraag in welke mate wij als schuldeiser in staat zijn om de kennis en data die in de hele keten beschikbaar is, te gebruiken om verliezen te voorkomen. Handelsinformatie die betalingsrisico’s inzichtelijk maakt, is in B2B al wel beschikbaar, in de B2C-markt is dat nog te beperkt.

Die data kun je ook gebruiken bij klantbeheer en het achterstandsbeheer. Hier zit privacywetgeving soms in de weg.”
Pop: “Data is inderdaad zowel aan de ‘voorkant’ als aan de ‘achterkant’ belangrijk. Het begint met de toetsing: bepalen welke klant je welke mogelijkheden wilt aanbieden. Verderop in het proces bij debiteurenbeheer en eventueel bij de incasso wordt data ook steeds belangrijker. Gerechtsdeurwaarders bijvoorbeeld willen op basis van de beschikbare data kunnen filteren wie niet ‘kan’ en wie niet ‘wil’ betalen. Als je dat kunt, kun je ook je processen gericht op de doelgroep afstemmen.”

Peeters: “Kunnen en willen zijn in de hele sector van toepassing.

Kunnen is gelinkt aan solvabiliteit en willen aan moraliteit. In goed portfoliomanagement van je klanten zou de check al hierop moeten zitten. Als bedrijf A data over de slechte betaling van zijn klant mag delen met bedrijf B waar de klant een aankoop doet, dan kan dat uiteindelijk voorkomen dat er veel waarde verloren gaat in de gehele keten. Er zou een constante feedbackloop door de hele keten moeten zijn.”

Maatschappelijke waarde

Het onderzoek rekent ook de maatschappelijke waarde voor die incassobureaus en gerechtsdeurwaarders hebben voor de economie. In totaal incasseren incassobureaus en deurwaarders samen jaarlijks zo’n €3 miljard voor hun klanten. Dit is omzet die anders niet gerealiseerd zou zijn. Het Nederlandse bedrijfsleven zette in 2017 €1.455 miljard om en er werkten in totaal 5,3 miljoen werknemers.

Elke werknemer vertegenwoordigt daarmee ongeveer € 275.000 aan omzet Deurwaarders en incassobureaus incasseren dus jaarlijks een bedrag dat gelijk staat aan 11.000 werknemers (3 miljard/275.000).

Pop: “Dat laat denk ik goed zien welke maatschappelijke waarde de sector heeft, naast de economische waarde.” Pop ziet ook een parallel met het werk van gerechtsdeurwaarders. “Van oudsher zijn we gewend om te kijken naar de economische factor: het bedrag dat we succesvol innen. Maar de sociale factor, sociaal incasseren, is tegenwoordig steeds meer de norm. Dan gaat het om het helpen van mensen met schulden: het aansporen van betalen door het aanbieden van een betalingsregeling of het doorverwijzen naar instanties die hulp bieden bij schulden. Je merkt dat als we in staat zijn om mensen beter de weg te wijzen, ook de economische factor verbetert. Daar kunnen we nog winst behalen.”

Peeters: “Het vroeg signaleren van problematische schulden kan denk ik nog veel efficiënter. Schuldeisers moeten nu met heel veel partijen samenwerken om tot een volledig klantbeeld te komen. Daar is het bij elkaar brengen van data belangrijk.

Problematische schulden kun je zoveel mogelijk aan de ‘voorkant’ voorkomen: via het vooraf in kaart brengen van de betalingsrisico’s. Verderop in het proces gebeurt dat door de gerechtsdeurwaarder fysiek aan de voordeur.” ●

‘Krediet verlenen jaagt de economie aan’

Herman Peeters

COLUMN

Beslag op zorgbonus mag (maar de schuldeiser bepaalt)

Toen bekend werd dat zorgmedewerkers via hun werkgever in aanmerking konden komen voor een zorgbonus, riep dit bij de KBvG vragen op. Wat te doen met de zorgbonus als er eerder al een loonbeslag is gelegd? Normaal gesproken vallen bonussen namelijk onder een loonbeslag, maar bij de zorgbonus was dit wettelijk onduidelijk vastgelegd. Omdat het voor de toepassing van het beslagrecht belangrijk is om duidelijkheid te krijgen over de zorgbonus, namen we als KBvG het initiatief tot een renvooiprocedure, in samenwerking met het Landelijk Overleg Sociaal Raadslieden (LOS).

In januari dit jaar kregen we de uitspraak in het renvooi dat we hadden geïnitieerd over het beslag op de zorgbonus. Zoals we ingeschat hadden, werd het een ‘ja’ en een ‘nee’ van de rechter, met daarbij een advies. De rechter bepaalde dat er weliswaar beslag kan worden gelegd op de zorgbonus, maar dat een eerder bepaald loonbeslag niet automatisch ook de zorgbonus treft. Om dus beslag te leggen op de zorgbonus moet een apart beslag gelegd worden. Bij deze uitspraak gaf de rechter gerechtsdeurwaarders ook het advies om met de opdrachtgever in gesprek te gaan. Als deurwaarders hebben we natuurlijk de plicht om een vonnis van de rechter uit te voeren. We gaan daarom met schuldeisers in gesprek om te achterhalen of een schuldeiser

beslag op de zorgbonus wil leggen of daar toch van afziet – uit respect en waardering voor de zorg.

De gevolgde procedure laat haarfijn het verschil zien tussen gerechtsdeurwaarders en overheidsinvorderaars. De invorderaars van de kinderopvangtoeslag blijken zonder aanzien des persoons te hebben ingevorderd, waarbij de signalen dat er iets fout ging niet werden opgepikt. Gerechtsdeurwaarders hebben daarentegen gesignaleerd dat er een maatschappelijke discussie ontstond over het beslag op de zorgbonus. Daarom hebben we een renvooiprocedure aangespannen om een vonnis te krijgen waarmee landelijk duidelijkheid is gegeven.

De uitspraak die gedaan is, is een mooie voor juristen en ook een belangrijke voor gerechtsdeurwaarders en politici, pers en ketenpartners. Met de uitspraak is er nu duidelijkheid rondom de behandeling van de zorgbonus in het geval van een loonbeslag. Daarnaast hebben we ook de maatschappelijke discussie of er wel of geen beslag kon en moest worden gelegd serieus genomen en onze verantwoordelijkheid gepakt. Als gerechtsdeurwaarder begrijp ik wat het met mensen doet als er beslag op inkomsten gelegd wordt. Laat staan op een bonus die ze gekregen hebben als uiting van maatschappelijke waardering voor hun inzet.

Daarom is het advies van de rechter ook belangrijk: als gerechtsdeurwaarders houden we rekening met de belangen van zowel de schuldeiser als de burger met schulden. Wanneer ook de zorgbonus kan worden ingezet voor de aflossing van hun schulden, draagt dat bij aan het oplossen van het schuldenprobleem. En dat is dan weer in het belang van alle partijen.

Het voortdurend afwegen van de belangen van de schuldeiser en de burger met schulden geeft precies aan dat gerechtsdeurwaarders onafhankelijk en onpartijdig zijn. Het laat ook duidelijk zien dat invordering – ook die van overheids gelden – bij onafhankelijke gerechtsdeurwaarders thuishoort. En dat zijn precies de redenen waarom ik trots ben op mijn gerechtsdeurwaarderschap. ●

Michaël Brouwer,
Voorzitter KBvG

Maatschappelijke prestatie als basis voor nieuwe verdienmodel

Gerechtsdeurwaarders zijn ambtenaar én ondernemer. Ze zijn sterk georiënteerd op wet- en regelgeving, maar tegelijkertijd intrinsiek gemotiveerd om bij te dragen aan het voorkomen van maatschappelijke kosten. Pieter Jansen (directeur Wetenschappelijk Bureau bij Flynth en hoogleraar controlling aan de Rijksuniversiteit Groningen) en Jaap Luchies (senior bedrijfsadviseur bij Flynth) maakten een analyse van de sector en deden aanbevelingen voor de toekomst.

De adviseurs spraken meerdere gerechtsdeurwaarders in het kader van hun analyse. Het was voor het eerst dat zij te maken hadden met de beroepsgroep. Het contact met gerechtsdeurwaarders was een eye-opener.

Jaap Luchies: "Als je 'van buiten komt' merk je ineens hoe ingewikkeld de sector in elkaar zit. Mijn beeld van een gerechtsdeurwaarder was voornamelijk iemand die een opdracht krijgt om een vordering te innen en daar heel veel voor doet. Maar naarmate we meer gerechtsdeurwaarders spraken, werd ons beeld van de beroepsgroep steeds breder en in positieve zin bijgesteld. Dat kwam vooral door de rol die een

gerechtsdeurwaarder aanneemt in het minnelijke traject en het streven om continu in oplossingen te denken. Oplossingen voor schuldeisers en schuldenaren."

Pieter Jansen: "Ik zag de gerechtsdeurwaarder als iemand die zich bezighoudt met een ordentelijk verloop van de rechtsgang. Dat bleek ook te kloppen. Maar ik vond het heel erg intrigerend om ook hun intrinsieke motivatie voor preventie te bemerken. Ze willen gerechtelijke procedures juist voorkomen, geven overzicht en kunnen daardoor extra problemen voor de schuldenaar, voor de schuldeiser en voor de maatschappij voorkomen."

Maatschappelijke prestatie

De adviseurs van Flynth verdelen de functie van de gerechtsdeurwaarder onder in twee taken: klassieke taken en sociale taken.

Jansen: "De termen zijn ontleend aan het staatsrecht: aanvullend aan de klassieke grondrechten ontstonden later de sociale grondrechten, waarbij de overheid meer aandacht voor de bestaanszekerheid van burgers kreeg. De essentie van het beroep van gerechtsdeurwaarder is dat hij – lees ook zij (red.) – zijn werk doet op basis van informatie die hij verzamelt. Op basis daarvan verricht hij bepaalde ambtshandelingen. Dat is de klassieke taak. Maar als 'vakman in informatie' kan hij ook iets anders doen met informatie over schulden. Bijvoorbeeld de conclusie trekken dat bepaalde schulden niet inbaar zijn of dat het beter is om een minnelijke schikking te treffen. Of hij kan doorverwijzen naar schuldhulpverlening om zo te proberen problematische schulden te voorkomen. Dat leidt weer tot lagere kosten voor de maatschappij, voor schuldenaren en voor schuldeisers. Dat is de sociale taak. Juist het geven van informatie ter preventie en het bieden van overzicht zijn dus grote maatschappelijke prestaties."

Daarmee geven gerechtsdeurwaarders schuldenaren een vroegtijdig signaal. Ze bieden schuldenaren aanknopingspunten om hun situatie te verbeteren."

Luchies: "Die sociale of maatschappelijke taak is belangrijker geworden doordat de sector zich heeft ontwikkeld, mede als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen. Naast het feit dat een gerechtsdeurwaarder een uitvoeringsorganisatie is, reageert de beroepsgroep namelijk ook op

de maatschappelijke problematiek die het werk met zich meebrengt. Een gerechtsdeurwaarder werkt dus niet langer curatief maar steeds vaker preventief. Dat blijkt wel uit initiatieven zoals Schuldenwijzer."

Jansen: "Je kunt de vergelijking met de gezondheidszorg maken. Mensen die werken voor een ziekenhuis bijvoorbeeld, zijn primair gemotiveerd om bij te dragen aan de gezondheid van de patiënten. Het allermooiste is dan om te voorkomen dat patiënten in het ziekenhuis terechtkomen."

Ze geven daar voorlichting over en zijn er dus ook zichtbaar mee. Succesvolle preventie is een grote maatschappelijke prestatie, maar tegelijkertijd bedrijfseconomisch funest voor ziekenhuizen en andere zorginstellingen. Voor het voorkomen van zorg worden ze immers niet betaald. Iets vergelijkbaars is aan de hand bij de gerechtsdeurwaarders. Het voorkomen van kosten die zijn verbonden aan langlopende procedures is een maatschappelijke prestatie, die slecht verankerd is in het verdienmodel. Dat is ook de spanning met hun verdienmodel en dat vind ik best zorgelijk."

Data bepaalt verdienmodel

De toename van data en mogelijkheden om die te analyseren is een brede maatschappelijke ontwikkeling. Het is iets dat in meerdere sectoren terugkomt, bijvoorbeeld in de financiële dienstverlening. Data heeft dus ook effect op het functioneren van gerechtsdeurwaarderskantoren. Met de analyse van data over mensen met schulden kan een gerechtsdeurwaarder steeds beter inschatten of de minnelijke en ambtelijke handelingen die hij verricht effectief zullen zijn.

Jansen: "Gerechtsdeurwaarders zijn gemotiveerd om verder invulling te geven aan de preventieve rol die de politiek, schuldeisers en de maatschappij steeds meer van hen verwachten. Daardoor daalt het aantal ambtshandelingen dat de gerechtsdeurwaarder uitvoert, wat leidt tot een omzetsdaling. Dat kan de continuïteit van de sector in gevaar brengen."

Dit spanningsveld vraagt van gerechtsdeurwaarders dat zij moeten nadenken over alternatieve inkomstenbronnen. Het huidige verdienmodel is echter sterk geworteld in wet- en regelgeving, waarin ambtshandelingen de basis zijn voor

een groot deel van de omzet van gerechtsdeurwaarders.

Jansen: “Van dat verdienmodel gaat geen stimulerende werking uit voor de verdere ontwikkeling en realisatie van de maatschappelijke taken van gerechtsdeurwaarders. De wet- en regelgeving is een ernstige belemmering voor een verdienmodel voor deurwaarders dat de verdere ontwikkeling van succesvolle preventie mogelijk maakt.”

De twee adviseurs onderstrepen het belang om de maatschappelijke taken van gerechtsdeurwaarders verder te ontwikkelen.

Luchies: “Het succesvol uitoefenen van die taken voorkomt kostbare gerechtelijke en niet-gerechtelijke procedures, leidt tot efficiëntere en effectievere schuldhulpverlening en tot het voorkomen van veel menselijk leed

bij schuldenaren en schuldeisers. Gerechtsdeurwaarders hebben een voorsprong als het om hun maatschappelijke meerwaarde gaat. Dat komt omdat ze als een van de weinige instanties ook aan de voordeur van schuldenaren komen en er soms achter kunnen kijken. De context en informatie die ze dan krijgen, verrijkt de data die ze al gebruiken. Daarmee kunnen gerechtsdeurwaarders gemakkelijk verbanden leggen. Door hun onafhankelijke positie, kunnen zij de regie over die informatie op zich nemen.”

Wetgever aan zet

In het rapport geven de adviseurs aan dat de politiek nu aan zet is. Jansen: “De politiek heeft een verantwoordelijkheid om de maatschappelijke functie van de sector verder te verrijken en gerechtsdeurwaardersorganisaties

levensvatbaar te houden. Daarvoor zijn aanpassingen in de wet- en regelgeving nodig. Als eerste moeten de sociale taken van gerechtsdeurwaarders in de wet worden vastgelegd. Vervolgens zul je deze taken concreet moeten maken in meetbare prestatie-eenheden. Die vormen de basis voor de vergoeding die de gerechtsdeurwaarder voor deze diensten ontvangt. De wetgever zal ook moeten bepalen hoe de tarieven voor de prestatie-eenheden bepaald moeten worden en wie voor de prestaties betaalt. Met dergelijke aanpassingen in wet- en regelgeving kun je het voor gerechtsdeurwaarders bedrijfseconomisch haalbaar maken en de maatschappelijke waarde van de sector enorm laten toenemen. Daarmee kun je als samenleving hun intrinsieke motivatie om meer bij te dragen aan preventie, verder stimuleren en ook nog honoreren.”

‘Het geven van informatie en het bieden van overzicht is een grote maatschappelijke prestatie.’

Jaap Luchies

Gerechtsdeurwaarders en hun sociale taken in de praktijk

Voor de analyse sprak Flynth met meerdere gerechtsdeurwaarders. Twee van hen vroegen we hoe zij nu al hun sociale taken combineren met hun klassieke taken.

Mark Hafkamp – Algemeen directeur Hafkamp Groenewegen gerechtsdeurwaarders

Schakel in plaats van sluitstuk

De hedendaagse deurwaarder lost op en voert in steeds mindere mate uit. Het bieden van een luisterend oor en het aanreiken van hulp en ondersteuning zal een plek moeten krijgen binnen een gerechtsdeurwaardersorganisatie. Er is nog onvoldoende besef van de maatschappelijke waarde die de ogen en oren van de deurwaarder die op route is, vertegenwoordigen. Een gerechtsdeurwaarder signaleert en registreert. Maak de deurwaarder daarom een schakel in de keten in plaats van het sluitstuk in de keten. Denk om als het om incasso gaat; stimuleren in plaats van sommeren, motiveren in plaats van procederen. Dat maakt het vak een stuk leuker in de dagelijkse uitoefening.

Vergoeding voor huisbezoek

Het verdienmodel van de deurwaarder is grotendeels gebaseerd op een beloning voor de inzet van dwangmiddelen bij mensen die niet kunnen betalen. Je maakt dan als deurwaarder de keuze om een debiteur niet op te zadelen met hoge kosten, maar bijvoorbeeld een preventief huisbezoek te brengen ter voorkoming van een huisuitzetting of het afsluiten van de waterlevering. Dat voeren we nu geheel voor eigen rekening uit. Een regeling die voorziet in een redelijke vergoeding voor deze interventies zou enorm helpen en het imago van ons ambt zeker ten goede komen.

Duurzame betalingsregeling

“Inmiddels hebben wij de incassotrajecten voor diverse woningcorporaties zodanig ingericht, dat wij huurders een mogelijkheid bieden om kosten van het deurwaarderstraject te voorkomen. We benaderen huurders in een vroeg stadium en treffen duurzame betalingsregelingen: regelingen die een huurder langer kan volhouden.

We hebben hiervoor ook een tool ontwikkeld. We ontvangen een bonus voor de dossiers die wij zonder extra kosten voor de huurder afwikkelen. Ook voor een succesvolle doorverwijzing naar schuldhulpverlening wordt een bonus betaald. Deze ‘fee’ compenseert het gemis aan inkomsten uit het reguliere incassotraject.”

Ben van Zanten – Algemeen directeur, Bosveld Incasso en Gerechtsdeurwaarders

Persoonlijk contact

“De sociale taak ligt voor ons altijd in het verlengde van de ambtshandeling. Wij geloven daarbij sterk in het persoonlijk contact met de schuldenaar. Dat komt terug in elke stap van ons werkproces. Al na de eerste aanmaning nemen we contact op en sturen zoveel mogelijk aan op een minnelijke oplossing. Onze medewerkers zijn getraind om op de juiste manier contact te leggen. We zijn daardoor misschien niet het meest efficiënte kantoor, maar wel een stuk effectiever. Wij denken niet dat er in beginsel een schuldenaar bestaat die niet wil betalen: dat blijkt nagenoeg altijd een niet-kunner te zijn. Om welke reden dan ook. Op basis van beschikbare data en ons persoonlijke contact met de debiteur proberen we dat zo goed mogelijk te achterhalen.”

Allianties met schuldhulp

“Gerechtsdeurwaarders zijn goed in communiceren, op momenten dat niemand anders dat kan. Bellen en bezoeken en de logistiek eromheen is de dagelijkse praktijk. Dat is een kerncompetentie die weinig beroepen hebben. Die kun je ook preventief inzetten. We werken al in allianties met schuldhulpverleners en bewindvoerders. Dat doen we bijvoorbeeld met Stadsring 51 in Amersfoort. Wanneer iemand bekend is bij de schuldhulpverlening leggen we direct contact met die professionals. Op hun advies bepalen we dan welke acties we gaan ondernemen en wat wij kunnen terugkoppelen aan de schuldeiser. Op die manier heeft de gerechtsdeurwaarder een signaleringsfunctie. We weten dat dit veel extra problemen voor de schuldenaar kan voorkomen. De uren die we aan deze vorm van preventie besteden kunnen we nu alleen niet in rekening brengen.”

Beloning voor signaleren problematische schulden

“De hamvraag is ‘wie gaat dat betalen?’ Ik denk dat het begint bij overheidsregels, die het mogelijk maken om bijvoorbeeld beloond te worden voor het signaleren van problematische schulden. Het mooiste is natuurlijk dat wij de mensen waarvan we weten dat ze echt niet kunnen nooit meer spreken, doordat wij die er al vooraf uitgefilterd hebben. De schuldeiser zou hier vervolgens voor moeten betalen, dat is namelijk ook in zijn belang. En bovendien leidt een sociale aanpak uiteindelijk ook tot een beter financieel resultaat doordat we hoge kosten voor de debiteur en onze opdrachtgever voorkomen.” ●

blik van
buiten

INFORMATIE IS SLEUTEL VOOR EFFECTIEF
EN RECHTVAARDIG EXECUTIERECHT

Waarom transparantie over schulden en vermogen zo belangrijk is

Het kost tijd en geld om een vordering betaald te krijgen. Om te voorkomen dat die investeringen zinloos zijn, is het belangrijk dat een gerechtsdeurwaarder een zo compleet mogelijk inzicht heeft in de situatie van de schuldenaar. Alleen dan kan hij een goede inschatting maken van de betaalcapaciteit. Sjef van der Putten, gerechtsdeurwaarder en vicevoorzitter van de KBvG, licht toe waarom dit in het voordeel is van alle betrokkenen en waar het beter kan.

Sjef van der Putten: “Gerechtsdeurwaarders doen er alles aan om de betaalcapaciteit van een schuldenaar zo vroeg mogelijk in het invorderingsproces te achterhalen. Op basis daarvan kunnen we een realistische betalingsregeling vaststellen. Is er geen betaalcapaciteit, dan verwijzen we door naar schuldhulpverlening en stoppen we de pogingen om te vorderen. Daarmee voorkomen we onnodige kosten bij de schuldeiser, zinloze administratieve werkdruk bij de rechtbank en extra stress bij de schuldenaar.”

Tegelijkertijd zijn er wanbetalers die prima kunnen betalen maar dat gewoon niet willen. Of die zelfs hun vermogen verstoppen om rekeningen niet te hoeven betalen. Ze sluisen het geld bijvoorbeeld weg via een stichting of stallen het bij minder bekende banken. Of ze bewaren roerende goederen die vatbaar zijn voor beslag

op plekken waar slecht zicht op is. Van der Putten: “Ze doen dus net alsof ze niet kunnen betalen. Bij deze praktijken moet handhaven de aanpak zijn. Zo nodig ferm.”

Transparantie van inkomen en vermogen

Om de betaalcapaciteit vast te stellen, kijken gerechtsdeurwaarders onder meer naar het inkomen en het vermogen van de persoon met schulden. Van der Putten: “Die informatie is nu niet altijd volledig. Er wordt veel gesproken over de niet-willer en de niet-kunner, maar de praktijk is dat de deurwaarder in de meeste gevallen helemaal geen idee heeft. De schuldenaar is bij wet verplicht om zelf openheid over zijn vermogen te geven, maar er staat nu geen sanctie op als hij dat niet doet. En dat gebeurt nu dus niet, want waarom zou zo’n schuldenaar

de deurwaarder vertellen waar zijn vermogen is als op het niet vertellen geen sanctie staat? Dat wreekt zich juist bij het beslag- en executierecht waar het altijd gaat om partijen die niet vrijwillig voldoen. Precies daarom is in vrijwel elk Europees land een prikkel verbonden aan de verplichting, van een verminderde beslagvrije voet tot een dwangsom of zelfs strafrechtelijke maatregelen. Dat is in Nederland ook nodig omdat daar nu steeds een extra procedure voor nodig is.”

Als de gerechtsdeurwaarder aanklopt bij de bank krijgt hij – sinds 1 januari van dit jaar – wel te horen of de schuldenaar er bankiert, maar niet of het saldo op de rekening positief of negatief is. Dan is het nu vaak gissen of er vermogen is waarop verhaald kan worden. Ook op het vermogen dat in roerende goederen zit, hebben we soms slecht zicht.

Sjeff van der Putten

Wanneer een schuldenaar die goederen verstoppt in een opslagdepot, is de eigenaar van het depot namelijk niet verplicht om de gerechtsdeurwaarder daarover te informeren. En het blijft me verbazen dat we de wetgever er steeds aan moeten herinneren de deurwaarder mee te nemen als informatie wordt ontsloten, zoals van het centraal aandeelhoudersregister en het zoeken op UBO.”

Het ontbreekt gerechtsdeurwaarders dus aan goede, verifieerbare

informatie over het beschikbare vermogen. Van der Putten: “Wie niet wil betalen, kan zijn vermogen te gemakkelijk verstoppen. Bovendien zijn personen met problematische schulden juist niet altijd in staat om goed inzicht te geven. De wetgever noemt dat ‘doenvermogen’. Dan is het voor de gerechtsdeurwaarder niet duidelijk of een schuldenaar echt niet kan betalen, of dat gewoonweg niet wil. Je loopt het risico dat je beslag legt op een bankrekening van iemand met problematische schulden, waardoor diegene alleen maar dieper

in de problemen wordt geduwd. Dat kunnen we voorkomen door, in het geval dat er een vonnis is van de rechter, ook toegang te krijgen tot de gegevens over inkomen en vermogen via derden. Het inkomen en vermogen dat gebruikt wordt bij de aangifte voor de inkomstenbelasting is bijvoorbeeld bekend bij de Belastingdienst. Die informatie is voor gerechtsdeurwaarders nu niet toegankelijk.”

Transparantie van vermogen is volgens Van der Putten de échte sleutel voor een effectief en rechtvaardig executierecht. “Hoe meer informatie de deurwaarder tot zijn beschikking heeft, hoe efficiënter de executie ingericht kan worden en hoe beter rekening kan worden gehouden met de specifieke omstandigheden van het geval. Daarmee worden kosten voorkomen, burgers beschermd en beslissingen van rechters gerealiseerd. Er wordt dan dus recht gebracht.”

Transparantie van beslagen en invorderingen

Naast informatie over inkomen en vermogen, vraagt het vaststellen van de betaalcapaciteit ook om informatie over alle lopende beslagen en invorderingen. Van der Putten: “Nu komt het voor dat één huishouden te maken krijgt met verschillende beslagleggende partijen. Wanneer de betrokken deurwaarders en andere innende instanties geen overzicht hebben over de lopende beslagen en invorderingen, kan het zijn dat ze elk afzonderlijk maatregelen nemen. Ze denken dan dat er betaalcapaciteit is, terwijl die er voor het totale schuldbedrag niet is. Ook hier is dus behoefte aan overzicht; dat is nodig om de schuldenaar een maatwerkoplossing te kunnen bieden.”

Dat overzicht hebben gerechtsdeurwaarders onderling wel. Het Digitaal Beslagregister (DBR) geeft gerechtsdeurwaarders inzage in beslagen van andere gerechtsdeurwaarders. Maar daarmee hebben ze nog geen zicht op de beslagen van andere beslagleggende partijen, zoals de Belastingdienst, SVB of het UWV. Van der Putten: “Met het wetsvoorstel Verbreding Digitaal Beslagregister (vDBR) zetten we nu in op een situatie waarin gerechtsdeurwaarders ook die beslagen kunnen inzien. Maar zover zijn we nog niet.”

Transparantie van schuldhulp

De informatie over schuldhulptrajecten wordt gedeeld via de Verwijsindex Schuldhulpverlening (VISH), een systeem opgezet door de KBvG en SNG (Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders). Het biedt de mogelijkheid om informatie over schuldhulptrajecten met (gemeentelijke) schuldhulpverleners uit te wisselen. Zo kunnen gerechtsdeurwaarders al in een vroeg stadium zien of de schuldenaar deelneemt aan een schuldhulptraject. Van der Putten: “Het is jammer dat slechts 22% van de 355 gemeenten op VISH aangesloten is. Zo lopen we informatie over schuldhulptrajecten bij naar schatting 50.000 mensen toch nog vaak mis. Gerechtsdeurwaarders kloppen dan alsnog aan bij die schuldenaren bij wie niets kan worden verhaald en waarvoor ze dus onnodige kosten maken.”

Gemiddeld schat de KBvG in dat de kosten voor onder meer ambtelijke handelingen, griffierecht en de betekening 200 euro per persoon bedragen. Het niet hebben van informatie komt dus neer op een totale maatschappelijke schade van € 10 miljoen per jaar¹. ●

¹ Het gaat hier om een gemiddelde dat niet alleen geldt voor zaken die naar de rechter gaan, maar ook voor zaken die daar niet terechtkomen.

‘Informatie over vermogen en schulden voorkomt onnodige kosten’

Drie oplossingen

De KBvG stelt in de recent gepubliceerde position paper drie oplossingen voor die de transparantie over schulden en vermogen moet verbeteren:

- 1 De transparantie van vermogen moet bij wet geregeld worden. Schuldenaren moeten verplicht worden om de gerechtsdeurwaarder inzicht te geven in hun vermogen. Ook derden zoals de Belastingdienst, de Kamer van Koophandel, SVB en het UWV, moeten inzage geven in het hen bekende vermogen van een veroordeelde schuldenaar. Daarnaast moeten er sancties worden opgelegd wanneer schuldenaren zich onttrekken aan deze plicht.
- 2 Alle beslagleggende partijen moeten aangesloten zijn op het Verbreed Digitaal Beslagregister (vDBR).
- 3 Alle gemeenten en schuldhulpverleners moeten aangesloten zijn op VISH (Verwijsindex Schuldhulpverlening).

De position paper ‘Schulden in perspectief’ bevat oplossingen voor de schuldenaanpak. U kunt het document downloaden op onze website [kbv.nl](https://www.kbv.nl)

uit de praktijk

Aanpak schulden bij studenten is maatwerk

Schulden bij jongeren en studenten. Helaas komt het regelmatig voor: ze betalen hun collegegeld of studieschuld niet. Of ze vergeten hun studentenreisproduct stop te zetten wanneer ze hun opleiding beëindigen. De boetes hiervoor kunnen flink oplopen. Als een gerechtsdeurwaarder dan op pad gaat om een schuld te innen, komt het meestal aan op maatwerk. Dat blijkt ook uit dit praktijkverhaal van de Leidse gerechtsdeurwaarder Stefano Nocco.

Als een student zijn opleiding (voortijdig) stopt, moet hij ook zijn studentenreisproduct stopzetten. Voor elke (halve) maand dat het product niet wordt stopgezet, rekent DUO een boete. Wordt er niet betaald en helpen aanmaningen niet? Dan vaardigt DUO een dwangbevel uit. Het bedrag dat daarin staat wordt door een gerechtsdeurwaarder geïncasseerd. Op grond van een

dwangbevel kan, net als een vonnis, ook beslag worden gelegd. Vaak wonen de jongeren nog bij hun ouders, maar ook met huisgenoten. Dan is er meestal niet veel van waarde om beslag op te leggen. In deze situatie mag een gerechtsdeurwaarder, juridisch gezien, ook beslag leggen op de gehele inboedel in die woning. Toch is dat niet altijd de meest voor de hand liggende oplossing.

Inschatten

Terwijl Nocco aanbelt bij een eengezinswoning in Leiden, probeert hij de situatie al een beetje in te schatten. Het is midden op de dag, maar alle gordijnen zijn dicht. Hij hoort buiten het harde geluid van een televisie en na een aantal keer aanbellen wordt er opengedaan. Een jongeman verschijnt in de deuropening.

De ernst van de situatie wordt hem duidelijk wanneer Nocco vertelt waarom hij langskomt. Het humeur van de jongeman slaat om en hij reageert gepikeerd. “Ik een forse betaalachterstand omdat ik mijn reisproduct niet heb stopgezet? Echt niet.” En al zou het waar zijn, dan is het volgens hem zeker niet zijn schuld. “Als er al een schuld was, dan had iemand mij daar toch wel op gewezen?”, foetert de jongen.

Ijsbreken

Nocco laat de jongen uitrazen en neemt daarna het voortouw: “Ik zie dat het je raakt, ik kom met je mee naar binnen en je mag me daar rustig uitleggen hoe de vork in de steel zit.” Eenmaal binnen neemt Nocco plaats op de bank. Op de andere bank zitten de ouders van de jongen, die tv kijken en weinig aandacht voor de situatie om hen heen hebben. Nocco hoort het verhaal van de jongen aan. Enkele maanden geleden is hij vroegtijdig gestopt met zijn mbo-opleiding, het bleek toch niks voor hem te zijn. Hij dacht zeker te weten dat met zijn uitschrijving ook zijn studentenreisproduct stopte. Dat hij daarvoor speciaal naar een automaat op een NS-station moest, wist hij naar eigen zeggen niet.

Na doorvragen blijkt dat de jongen wel degelijk betalingsherinneringen van DUO heeft ontvangen. Via de post en e-mail ontving hij berichten die hem erop wezen dat hij moest inloggen op de site van DUO met zijn DigiD. Zo zou hij meer informatie krijgen over zijn alsmaar olopemde schuld; intussen al honderden euro's. Hij dacht al die maanden dat alles wel goed zou komen en liet de post voor wat het was. Zijn ouders namen alles voor kennisgeving aan en lieten het over aan hun zoon. Ze hadden weleens een brief gezien, maar begrepen de ambtelijke taal niet.

‘Door iemand bij de hand te nemen, kan ik een beslaglegging voorkomen’

Ook tijdens het huisbezoek van de gerechtsdeurwaarder bemoeiden zijn ouders zich vrijwel geen enkel moment met hun gesprek. Nocco ziet dat vaker: “Kinderen leren omgaan met verantwoordelijkheden, is primair een taak van de ouders. Maar op een of andere manier lijkt onze maatschappij soms te ingewikkeld geworden. Niet iedereen komt mee en snapt de consequenties van regels. Vergeet niet: ongeveer 1 op de 9 mensen in Nederland is laaggeletterd.”

Passende oplossing

Op 1 oktober 2020 trad de herziening van het beslag- en executierecht in werking. Als er beslag op iemands spullen wordt gelegd dan moet er voor die persoon wel iets overblijven om van te leven. Voor Nocco is het al snel duidelijk dat een beslaglegging op de inboedel van de jongen voor beide partijen geen soelaas zou bieden. In de basis moet iedereen gewoon zijn betalingsverplichtingen nakomen. Ook de jongeman, volgens Nocco: “Hij is zelf verantwoordelijk voor zijn financiën, maar in hoeverre kun je iemand zonder sterk vangnet echt verantwoordelijk houden? Een gerechtsdeurwaarder kan de schuld niet opheffen, maar wel zoeken naar een oplossing waar de jongeman ook mee geholpen zou zijn.”

Ter plekke besluit Nocco de jongen bij de hand te nemen en samen DUO te bellen, misschien wordt het proces op die manier duidelijker. Het is een stap die bij de jongen zelf niet eerder is opgekomen. De medewerker van DUO bespreekt

samen met Nocco en de jongen wat de verantwoordelijkheden van de jongen zijn met betrekking tot zijn studieschuld. De jongen gaf tijdens het gesprek aan dat hij in een supermarkt werkt en zo elke maand een zakcentje verdient. Niet veel, maar voldoende om een betalingsregeling met DUO te treffen. “Door het ijs te breken en hem bij de hand te nemen kon ik een beslaglegging voorkomen en is er een oplossing die voor alle partijen werkbaar is”, aldus Nocco. Met de jongeman is het allemaal goed gekomen. Hij is van baan gewisseld en betaalt nu maandelijks meer af. Hij houdt goed contact met het gerechtsdeurwaarderskantoor en zijn schuld aan DUO is bijna afgelost.

Aansporen

“Jongeren met schulden is een almaar groter wordend maatschappelijk probleem. Gebrekkig financieel beheer, financiële onwetendheid en geen behoefte hebben om te sparen en vooruit te plannen, vergroten de kans op financiële problemen”, vertelt Nocco. Vaak genoeg maken gerechtsdeurwaarders heel andere situaties met thuiswonenden mee. Soms trekken ouders de portemonnee en is de zaak daarmee afgehandeld. Soms leidt een bezoek tot een escalatie omdat ouders weigeren te geloven dat hun kind een schuld heeft. Ze treffen volgens hen zelf geen blaam. Gerechtsdeurwaarders proberen de ouders dan aan te sporen om het gesprek aan te gaan met hun kind. Ze hopen mee te geven dat een ogenschijnlijk simpele schuld hun kind kan blijven achtervolgen als ze niet in actie komen. ●

in het nieuws.

De toeslagenaffaire heeft de media de afgelopen periode flink beziggehouden. Terwijl de Belastingdienst felle kritiek kreeg te verduren, werd in politiek Den Haag gewerkt aan volledige compensatie van gedupeerden. Achter de schermen speelde de KBvG hierbij een belangrijke rol. KBvG-voorzitter Michaël Brouwer kijkt terug op een intensieve periode van samenwerking met de Belastingdienst en het ministerie van JenV.

‘Inzet was om recht te doen aan schuldeiser en schuldenaar’

In december werd bekend dat gedupeerden van de toeslagaffaire allemaal 30.000 euro compensatie ontvangen van de overheid. “Vanaf dat moment hebben we direct contact gezocht met de ministeries van Financiën en JenV,” vertelt KBvG-voorzitter Michael Brouwer. “Veel gedupeerden zijn door de toeslagenaffaire immers in schuldsituaties terechtgekomen. De politiek wilde voorkomen dat schuldeisers het compensatiegeld direct konden opeisen. We zagen direct dat we hier als KBvG een belangrijke rol in hadden en wilden graag meedenken over een werkbare oplossing.”

Brouwer werd door staatssecretaris Van Uffelen uitgenodigd om mee te praten over een praktische uitwerking. Zo begon een periode van intensief overleg met de ministeries. Soms tot 's avonds laat had de voorzitter van de KBvG app-contact met staatssecretaris Van Uffelen om over oplossingen na te denken. “Onze inzet was hierbij om recht te doen aan zowel de schuldeiser als de schuldenaar. In eerste instantie werd alleen gesproken over het kwijtschelden van schulden bij overheidsinstanties; private schuldeisers zouden daar dan in mee moeten gaan. We hebben toen bij de staatssecretaris aangegeven dat schuldeisers dat niet zomaar zouden doen, en dat je dat bovendien niet van hen zou mogen vragen.”

nvvk

Kamer creëert 'afkoelingsjaar' voor ontvangers schadevergoeding Toeslagen

‘Samen met SNG gezocht naar technische oplossing voor moratorium’

Na uitgebreid overleg met alle betrokken partijen, werd besloten een afkoelingsjaar in te stellen voor de gedupeerden. Hiervoor dienden Kamerleden Ladders en Weyenberg op 8 februari een motie in. Het zogeheten moratorium (de afkoelingsperiode) zou met terugwerkende kracht in moeten gaan vanaf 12 februari. Wie voor die datum al een verzoek tot herstelbetalingen indiende, valt vanaf die datum al onder het moratorium. Brouwer: “Om dit te regelen moest de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) door de Tweede Kamer wel nog worden voorzien van een amendement.”

Parallel aan de wetsbehandeling ging de KBvG samen met SNG alvast op zoek naar een technische oplossing om het moratorium mogelijk te maken. “SNG stelde voor om de Verwijsindex Schuldhulpverlening hiervoor in te zetten, een instrument dat zij jaren geleden al ontwikkeld heeft”, vertelt Brouwer. “Bij VISH vindt aan de hand van BSN-nummers identificatie plaats van mensen die schuldhulp krijgen. Daarmee kunnen we voorkomen dat gerechtsdeurwaarders beslag leggen bij mensen die in een hulptraject zitten. Met dezelfde systematiek en dezelfde bescherming van privacy kan VISH worden ingezet om gedupeerden van de toeslagenaffaire te identificeren.”

Wat volgde was intensief overleg tussen de KBvG, SNG en de Belastingdienst. “Naast een aantal technische aanpassingen van VISH, contractuele aspecten en de impact en communicatie richting gerechtsdeurwaarderskantoren, hebben we het ook veel over privacy en informatiebeveiliging gehad. Terecht stelt de overheid hier hoge eisen aan, en het is ook juist waar SNG in gespecialiseerd is: omgaan met privacygevoelige informatie via veilige ICT-oplossingen. Uiteindelijk zag de staatssecretaris dit ook in en heeft zij VISH omarmd om praktisch invulling te geven aan het moratorium.”

‘Afkoelingsperiode is geen optimaal middel, maar blij met bijdrage’

Op woensdag 3 maart ging de Eerste Kamer akkoord met het amendement op de Awir. Op 11 maart vonden de eerste dataleveringen via VISH plaats. Goed beveiligd en met bescherming van privacy zorgt de SNG voor zorgvuldige en actuele informatiedeling met alle gerechtsdeurwaarderskantoren in Nederland. Kantoren kunnen de betreffende dossiers daardoor markeren als ‘toeslagen-herstel’-dossier, zodat

de executie van vorderingen bij deze gedupeerden stopgezet wordt.

“Een afkoelingsperiode is geen optimaal middel”, zegt Brouwer. “Mede doordat het in heel korte tijd tot stand is gekomen, zitten er nog best wat haken en ogen aan de uitvoering. Voor private schuldeisers bijvoorbeeld leidt het tot uitstel van het incasseren van hun vorderingen, zonder dat zij zicht hebben op een structurele

oplossing. En voor gerechtsdeurwaarders leidt de zorgvuldige identificatie van gedupeerden tot veel extra administratie.” Brouwer is echter blij dat hij samen met SNG een bijdrage heeft kunnen leveren aan een werkbare oplossing voor de Belastingdienst. “En daarmee aan adempauze voor de gedupeerden. Het is een voorbeeld van hoe we als gerechtsdeurwaarders willen werken aan rechtvaardige en menselijke oplossingen.”

‘HOPELIJK EEN NIEUWE IMPULS VOOR VISH’

De toepassing bij het moratorium laat volgens Brouwer nog eens zien wat het belang van goede informatie-uitwisseling is. “Je kunt wel regels maken, maar eerst moet het probleem duidelijk zijn. Met die filosofie is ook VISH ooit ontwikkeld. Dit systeem levert al jarenlang een heel waardevolle bijdrage aan het voorkomen van problematische schulden. Helaas is het gebruik van VISH door gemeenten nog niet verplicht, zelfs niet na het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening van vorig jaar. Op dit moment is 78% van alle gemeenten er nog niet op aangesloten. Ik hoop dat deze nieuwe impuls voor VISH ertoe leidt dat meer gemeenten het systeem gaan gebruiken.”

Alexandra v Huffelen @AvHuffelen
Vandaag is de wet in het Staatsblad gepubliceerd met daarin het amendement dat regelt dat de invordering van schulden bij gedupeerde ouders 1 jaar wordt gepauzeerd. Deze adempauze gebruiken we voor het vinden van een oplossing voor hun schulden. officielebekendmakingen.nl/staatsblad
12:22 p.m. · 9 mrt. 2021 · Twitter Web App
13 Retweets · 2 Geciteerde Tweets · 58 Vind

De Telegraaf

Deurwaarders even niet langs bij gedupeerden toeslagen

Door PIETER VAN ERVEN DORENS
10 juni 2021 14:58

NOS Nieuws Sport Uitzendingen
Experts: kwijtschelden overheidsschulden in toeslagenaffaire lost nog niet alles op

Merijn Windemuller · 2nd
Directeur SNG
3d ·

Het is zo ver, de eerste stap is gezet! Zojuist heeft SNG de gerechtsdeurwaarders per individueel kantoor inzicht gegeven in de betrokkenen van de Toeslagenproblematiek die hun dossierhuishouding voorkomen. Vraagstukken over de werking en afwikkeling van het moratorium zullen ongetwijfeld nog aan bod gaan komen maar het begin is er. Waardevol om aan mee te mogen werken.

[See translation](#)

SNG (Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders) + Follow
273 followers
3d ·

SNG helpt de Belastingdiensten en gerechtsdeurwaarders bij het kunnen uitvoeren van het moratorium voor gedupeerden van de toeslagenproblematiek.

Voor de hulpvraag van de Belastingdienst hebben SNG en de KBvG snel een oplossing kunnen realiseren. Op basis van een lijst van betrokkenen worden gerechtsdeurwaarders gericht geïnformeerd over welke betrokkenen in lopende dossiers bij hen bekend zijn.

KBVG ZET SCHULDEN IN PERSPECTIEF

Tweede Kamerleden vinden elkaar in debat 'Schulden in perspectief'

Van een centraal incassobureau voor de hele overheid tot de invoering van een 'omslachtigheidstoets'. En van het risico van kopen op afbetaling tot de rol van de rechter bij onbetwiste vorderingen. Het kwam allemaal aan de orde in het debat 'Schulden in perspectief'. De brede blik op de Nederlandse schuldenproblematiek leverde interessante openingen op. Rode draad: de overheid moet het veel simpeler maken en daar moeten alle betrokkenen samen mee aan de slag.

Het debat vond op donderdag 11 maart plaats in de Glazen Zaal in Den Haag en was georganiseerd door de KBvG. Bij de uitvoering van hun werk hebben gerechtsdeurwaarders te maken met het hele speelveld van schulden en zien ze dat er veel beter kan. "En als je dan een visie en ideeën hebt, is het belangrijk die ook te delen", aldus Michaël Brouwer in zijn welkomstwoord. "Maar nog veel belangrijker: we willen er het gesprek over aangaan. Samen moeten we uiteindelijk structurele keuzes maken om de schuldenaanpak te verbeteren."

Om mee te denken over die keuzes had de KBvG vier Tweede Kamerleden uitgenodigd: Jeroen van Wijngaarden (VVD), Marijke van Beukering-Huijbregts (D66), Jasper Van Dijk (SP) en René Peters (CDA). Zij gingen met elkaar in debat aan de hand van vier stellingen op het vlak van schulden en invordering (zie kader).

Overheid maakt het zelf te ingewikkeld

Een rode draad in het debat was de complexiteit van 'het systeem'. En dan met name de rol van de overheid, die mensen uit de schulden probeert te helpen, maar tegelijkertijd ook schuldeiser en -inner is. Jasper van Dijk zou dan ook graag zien dat de mogelijkheid onderzocht wordt van een onafhankelijke gerechtsdeurwaarder voor alle invorderingen, dus ook voor schulden aan de overheid. "Een mooie taak voor het nieuwe kabinet." Marijke van Beukering vindt deze stap te ver gaan, maar pleit met haar partij wel voor een centraal incassobureau dat de hele overheid vertegenwoordigt. "Want we hebben het systeem inderdaad veel te ingewikkeld gemaakt. Mensen die recht hebben op toeslagen, durven het soms niet eens meer aan te vragen."

Jeroen van Wijngaarden benadrukte de belangrijke rol van gemeenten, die vaak het beste weten waar sprake is van sociale problematiek, zoals jeugdzorg of bijstand. "Maar ook de gerechtsdeurwaarder kunnen we nog veel beter benutten. Die zit er met zijn neus bovenop en heeft tegelijkertijd vaak een goed overzicht van schulden." Ook René Peters pleit voor een beter, centraal overzicht van schuldsituaties, maar wil niet te snel aan een stelselwijziging denken: "Laten we de dingen om te beginnen vooral goed doen. We hebben als overheid soms last van een 'rechtmatigheidsfetish'; willen alles tot achter de komma regelen. In plaats daarvan zouden we meer aandacht moeten hebben voor wat er achter de voordeur gebeurt."

Meer geld of andere manier van werken

Het debat werd via de livestream bijgewoond door zo'n 160 professionals uit het werkveld en andere geïnteresseerden. Gedurende het debat konden zij ook vragen stellen. Zo stelde een kritische kijker vraagtekens bij de rol van gemeenten als centraal punt voor gezinnen met schuldhulp; kunnen zij dat wel aan met de tekorten die ze nu al hebben? De ervaring leert immers dat er steeds minder geld van de Rijksoverheid naar gemeenten gaat. "En daarom is het zo goed dat er verkiezingen zijn", reageerde Jasper van Dijk gevat. Wat Marijke van Beukering betreft is het niet per se een kwestie van meer geld, maar van een andere manier van werken. "Daarom pleiten wij ervoor het minnelijke traject en het wettelijke schuldsaneringstraject samen te voegen. Er gaat nu zó veel tijd verloren aan het overleggen, overdragen en het wachten op elkaar..."

René Peters – in het verleden zelf wethouder, net als Marijke van Beukering – vindt dat gemeenten soms best wat meer visie mogen tonen. "Gemeenten smijten nu soms met geld in de richting waar ze problemen vermoeden, terwijl de echt grote problemen daardoor blijven liggen. Als je investeert in

schuldhulp, weet je dat je dat geld terug kunt verdienen op bijvoorbeeld de Wmo of de jeugdzorg."

Actieve rol in formatie

Aan het slot van de bijeenkomst gaven alle Kamerleden aan wijzer te zijn geworden van het debat. Jasper van Dijk liet zelfs weten dat zijn politieke tegenpool Jeroen van Wijngaarden best deel uit mag maken van een nieuw kabinet. "Want die heeft vanmiddag verstandige dingen gezegd." Inmiddels zijn de verkiezingen achter de rug en is duidelijk hoe de nieuwe politieke verhoudingen in de Tweede Kamer liggen. Bij het verschijnen van deze GDW.magazine is al een start gemaakt met de formatie van een nieuw kabinet. De KBvG wil in deze formatie een actieve rol spelen en heeft in dat kader ook een position paper gepubliceerd, met oplossingen die de hele invorderings- en schuldenketen ten goede komen.

De position paper 'Schulden in perspectief' is te downloaden op de website van de KBvG. Daar is ook het debat in zijn geheel terug te kijken en zijn interviews te lezen met de Kamerleden die deelnamen aan het debat.

De stellingen die centraal stonden in het debat, werden ieder ingeleid door een professional uit het werkveld van schulden en invordering. GDW.magazine vroeg hen kort terug te kijken op hun stelling en het debat.

Erik Dannenberg, voorzitter Divosa:

‘Wanbetalers? Het systeem is het probleem!’

“Ik was zeer dankbaar dat de KBvG me voor dit debat had uitgenodigd. Het was prettig om het perspectief van gemeenten te kunnen vertegenwoordigen en in te gaan op de 650.000 huishoudens in Nederland met problematische schulden. Zoveel mensen met problematische schulden in een land als Nederland; dat is geen optelsom van domme, onhandige of stoute mensen. Er is dan structureel iets mis. Daarvoor is echt aandacht en actie nodig. Het was goed te merken dat de aanwezige partijen het eens waren over de urgentie van het schuldenprobleem en de complexiteit van het systeem. Het debat scheerde uiteraard langs de scherpe randjes van de partijprogramma's, maar ik zag ook een oplossingsgerichte houding. Die is nodig is om met elkaar de extra klappen van de coronacrisis op te vangen. Als gemeenten spelen we hierbij een belangrijke rol; het is goed dat de KBvG ons weet te vinden. Ik reken erop dat ook de nieuwe Kamerleden straks niet schromen om onze input mee te nemen.”

Marc van Zanten, advocaat en curator bij CMS:

‘De gerechtsdeurwaarder moet zonder tussenkomst van de rechter kunnen invorderen’

“Bij mijn stelling heb ik een nieuwe procedure voorgesteld voor onbetwiste vorderingen, waardoor de gerechtsdeurwaarder - onder bepaalde voorwaarden en met waarborgen voor schuldenaren omkleed - de schuldeiser een executoriale titel kan verschaffen. Dit zal de rechterlijke macht ontlasten en de kosten verlagen voor zowel de schuldeiser als de persoon met schulden. Na het debat heb ik goede hoop dat deze procedure op de politieke agenda komt en ik lever daar waar mogelijk graag een verdere bijdrage aan.

Ook voor de andere besproken onderwerpen bleek dat de Kamerleden er serieus mee aan de slag willen. Ze erkenden de problemen die in de praktijk worden ervaren. Ik vind het dan ook goed dat de KBvG het initiatief tot dit debat heeft genomen. Gerechtsdeurwaarders kennen immers die praktijk. Als enige komen zij dagelijks aan de deur bij mensen met financiële problemen. De gerechtsdeurwaarder moet ervoor zorgen dat er daadwerkelijk recht gedaan wordt, voor zowel schuldeiser als schuldenaar.”

Joyce Walstra, bestuurslid MKB Nederland:

‘Prima, al die schuldhulp, maar ondernemers moeten gewoon hun geld krijgen’

“Omdat het bij de discussie over schulden vaak vooral gaat over de schuldenaar, wilde ik met mijn stelling aandacht vragen voor de rol van de schuldeiser. Het viel me op dat de discussie zich vooral toespitste op de gevolgen van de ‘platformeconomie’. Die haalt voor mkb'ers veel handel weg en heeft een destructieve werking; door hoog oplopende rentepercentages bij postorderbedrijven worden schulden steeds meer als handel gezien. Alle Kamerleden bleken het er over eens dat hier iets aan gedaan moet worden.

Minder aandacht ging uit naar de positie van het mkb als schuldeiser. Eigenlijk besteedt alleen de VVD hier in haar partijprogramma aandacht aan; die partij vindt bijvoorbeeld dat mkb'ers als schuldeisers dezelfde preferente positie moeten hebben als overheidsorganisaties. In het debat kwam de rol van de ondernemer als schuldeiser toch wat minder uit de verf. Dat geeft aan dat we hier nog mee aan de slag moeten, waarbij we graag samen optrekken met de gerechtsdeurwaarders. Dit debat was mijn eerste kennismaking met de KBvG, dus het is goed dat de link nu gelegd is.”

Michaël Brouwer, voorzitter KBvG:

‘Alleen onpartijdige gerechtsdeurwaarders mogen schulden invorderen’

“De overheid is zelf de grootste schuldeiser van Nederland, met allerlei verschillende gezichten en rollen. Er is daardoor geen duidelijke scheiding tussen de wetgevende, rechtsprekende en uitvoerende macht. Daarom heb ik in mijn stelling gepleit een onpartijdige gerechtsdeurwaarder aan te stellen voor alle schulden, die rekening kan houden met de belangen van zowel de persoon met schulden als die van de schuldeiser.

Hoewel er verschillend over deze oplossing gedacht werd, heb ik een aantal mooie openingen gehoord voor de toekomst. We willen de schuldenaanpak allemaal eenvoudiger maken en om dat voor elkaar te krijgen moeten we elkaar als partijen én als mensen weten te vinden.

Ook over de andere stellingen in het debat is een goede inhoudelijke discussie gevoerd. Het was voor het eerst dat de KBvG een verkiezingsdebat heeft georganiseerd en ik ben tevreden over de opbrengst. In twee uurtjes los je dit soort complexe problemen natuurlijk niet op, maar de basis is gelegd!”

De economische waarde van incasseren

€ 639 miljard
wordt op krediet gekocht in Nederland

€ 151 miljard
daarvan wordt te laat betaald!

Dat gaat ten koste van **23.000 banen**

Tijdens de crisis van 2008 waren onbetaalde rekeningen verantwoordelijk voor

25% van de faillissementen

Resultaat van goed incasseren:

Werkt preventief

151 miljard wordt te laat betaald

141 miljard wordt door professionals geïncasseerd.

€ 3 miljard

wordt alsnog ingevorderd.

Goed voor 11.000 banen.

Betaalbare prijzen

is het resultaat van incasso en invordering.

Want het voorkomt een opslag op de prijs.